

Seminar i KP-KRF i PULSAR

Vjenë, 23-25 prill 2018

Ngjashmëritë dhe dallimet midis
GFSM2014/ESA2010/SNA dhe
SNKSP/SEKSP-ve

Keith Hayes

Grupi i Punës për SEKSP, Komisioni Evropian – Eurostat

SNKSP dhe SEKSP - 1

Vlerësimi i Komisionit për përshtatshmërinë e SNKSP-ve për Shtetet Anëtare të BE-së (Raport dhe dokument pune i brendshëm), mars 2013:

SNKSP nuk mund të viheshin lehtë në zbatim në Shtetet Anëtare të BE-së siç qenë.

Standardet SNKSP përbënin një sistem të padiskutueshëm referimi për llogaritë e harmonizuara të sektorit publik në BE (SEKSP).

SNKSP dhe SEKSP - 2

Çështjet kryesore të ngritura:

Alternativat dhe mundësitë e zgjedhjes në SNKSP do ta kufizonin harmonizimin në praktikë;

Argumente teknike – mbulimi ose zbatueshmëria për disa prej flukseve të rëndësishme (p.sh., tatimet dhe pagesat sociale);

Konceptuale – kuadri konceptual i SNKSP-ve që në proces përgatitjeje;

Qeverisje – çështjet e sovranitetit lidhur me mbështetjen e drejtpërdrejtë të SNKSP-ve, pjesëmarrje e pamjaftueshme nga autoritetet e kontabilitetit të sektorit publik në BE.

SNKSP dhe SEKSP - 3

Prej vitit 2013:

Progres i konsiderueshëm në programin teknik të SNKSP-ve;

Ka përfunduar kuadri konceptual i SNKSP-ve;

Është shqyrtuar dhe modernizuar qeverisja e SNKSP-ve;

Bashkëpunim i mirë midis ekipeve të SNKSP-ve dhe SEKSP-ve.

Dallimet midis SNKSP-ve dhe ESA/GFS, Dokument i brendshëm pune i Komisionit (SWD), 2013 -1

Kapitulli 2 - Standardet Ndërkombëtare të Kontabilitetit të Sektorit Publik;

Kapitulli 4 - Marrëdhëniet midis SNKSP-ve dhe SNA/ESA/GFS.

Dallimet midis SNKSP-ve dhe ESA/GFS, Dokument i brendshëm pune i Komisionit, 2013 -2

Shumë ngjashmëri midis SNKSP-ve dhe ESA/GFS. Të dy sistemet synojnë përgatitjen e një grupi të dhënash të integruara dhe të njëtrajtshme, ku parimi drejtues është baza me të drejta dhe detyrime të konstatuara;

Por këto sisteme kanë objektiva të ndryshme dhe ka disa dallime, si në përmbajtje, ashtu edhe në paraqitje;

Pasqyrat financiare të bazuara në SNKSP kanë kryesisht për synim t'i shërbejnë llogaridhënies dhe vendimmarrjes;

GFS është për analizën makroekonomike, me theksin te krahasueshmëria e të dhënave agregate (përdor njohjen dhe matjen agregate). SNKSP është një kuadër mikro kontabiliteti (njohje dhe matje individuale e ngjarjeve dhe transaksioneve).

Tri dallime kryesore, SWD, 2013 - 1

Trajtimi i rivlerësimeve

ESA/GFS i regjistron të gjitha fitimet dhe humbjet e jashtëzakonshme (rivlerësimet) në një llogari më vete “flukse të tjera ekonomike”, dhe nuk i regjistron në të ardhurat, shpenzimet apo huadhëniet neto/huamarrjet neto. Kjo pasqyron pikëpamjen se rivlerësimet mund të konsiderohen se nuk janë nën kontrollin e qeverisë dhe për rrjedhojë nuk kanë lidhje me analizën e politikës fiskale.

SNKSP kërkon që shumë rivlerësime dhe ndryshime të vlerës të kontabilizohen në Pasqyrën e Performancës Financiare (dhe për rrjedhojë në “rezultat”). Përfshirje nga kjo përbëjnë fitimet/humbjet nga këmbimi valutë të lidhura me shoqëritë e kontrolluara të huaja dhe rivlerësimet e aktiveve afatgjata materiale. Këto ndryshime të vlerës përfshihen në një pasqyrë financiare të veçantë, në Pasqyrën e Ndryshimeve në Aktivitet Netë/Kapitalin Netë.

Tri dallime kryesore, SWD, 2013 - 2

Kriteret e njohjes për aktivet, pasivet, të ardhurat dhe shpenzimet

ESA/GFS njeh më pak (ose i njeh më vonë) pasive se SNKSP-të.

Dorëzanitë dhe pasivet e lidhura të kushtëzuara në përgjithësi nuk njihen në ESA/GFS deri në momentin e aktivizimit. SNKSP kërkon që nëse ka një detyrim aktual dhe nëse ka shumë të ngjarë se do të ketë flukse dalëse, një çmuarje e besueshme e shumës së njihet si pasiv.

SNKSP parashikon kontabilizimin e provigjioneve, përfshirë detyrimet për të cilat nuk ka kundërparti, p.sh., ristrukturimi dhe restaurimi mjedisor. ESA/GFS nuk regjistrojnë provigjione sepse sistemi i llogarive kombëtare është medoemos simetrik dhe vlerat e aktiveve dhe pasiveve të lidhura duhet medoemos të përputhen.

Tri dallime kryesore, SWD, 2013 - 3

Vlerësimi

ESA/GFS kërkon çmime aktuale të tregut si bazë vlerësimi për aktivet dhe pasivet. Por, për shembull për aktivet afatgjata materiale, SNKSP lejon përdorimin e kostos historike ose të një numri bazash matjeje me vlerën aktuale që përdorin çmimet aktuale të tregut.

Pasoja: dallime midis amortizimit në llogaritë sipas SNKSP-ve dhe konsumit të kapitalit të qëndrueshëm në ESA/GFS (që është një koncept agregat i bazuar në çmime korente).

Amortizim i shpenzimeve sipas SNKSP-ve në Pasqyrën e Performancës Financiare gjatë jetës së dobishme të një aktivi, ndërsa në ESA/GFS krijim i menjëhershëm i kapitalit të qëndrueshëm bruto nga shpenzimet në suficit/deficit. ESA/GFS nuk i njeh zhvlerësimet.

SNKSP/SEKSP dhe ESA/EDP

SNKSP dhe ESA janë dy paketa standardesh të pavarura nga njëra-tjetra, që u shërbejnë dy kuadrove të ndryshme të raportimit.

Asnjë lidhje automatike dhe asnjë arsye konceptuale ose metodike SNKSP ose SEKSP të kenë ndikim në shifrat e borxhit ose deficitit sipas Mاستrihtit.

Asnjë dëshmi që reformat e mëparshme kombëtare të bazës me të drejta dhe detyrime të konstatuara të kenë provokuar pasojat jashtë kontrollit apo drastike mbi treguesit kyç.

Asnjë arsye për të pritur një pamje të së shkuarës nëpërmjet ndryshimeve të konsiderueshme ose sistematike në paketën e treguesve makroekonomikë të ndonjë Shteti Anëtar të caktuar.

SEKSP është një reformë që sheh nga e ardhmja.

Investimet sipas SNKSP/SEKSP-ve dhe GFS/EDP

- SEKSP u shërbejnë qëllimeve të menaxhimit financiar dhe auditimit.
- SEKSP do të jepnin një pamje të ndryshme por plotësuese mbi ndikimin e investimeve, në krahasim me EDP-në.
- Ofrojnë një perspektivë më afatgjatë duke qenë se ndikimi në deficit është i shpërndarë gjatë jetës së aktivit, duke mbështetur një politikë të qëndrueshme për investimet.
- Aktivi i investimit sipas SEKSP-ve kontabilizohet krahas pasivit dhe jepet ndikimi neto në pozicionin financiar.

Terminologjia – mundësia për ngatërrim

- Deficiti në SEKSP = zmadhimi / zvogëlimi neto i vlerës neto
- Deficiti në GFS/EDP = huadhënie neto / huamarrje neto
- Deficiti në SEKSP $\neq$ deficiti në GFS/EDP

Pozicioni aktual në SEKSP/ESA

- Raportimi financiar dhe raportimi statistikor u shërbejnë qëllimeve të ndryshme por janë plotësues. Të dy janë të nevojshëm;
- Nuk mund të pritët që SEKSP të harmonizohen plotësisht me ESA por mund të eliminohen disa dallime; Bëhet dallimi midis dallimeve që janë të rëndësishme për t'u shërbyer qëllimeve të kontabilitetit/raportimit statistikor dhe atyre që nuk janë të rëndësishme;
- Ndërtohen sistemeve kontabël dhe plane kontabël për t'i shërbyer kontabilitetit si edhe raportimit statistikor;
- SEKSP mund të kontribuojnë në rritjen e besueshmërisë së të dhënave ESA.

Puna e tanishme për SEKSP/ESA

20 materiale për SEKSP-të 2016 - 18

- Si t'i qasemi secilës prej çështjeve kryesore nga këndvështrimi i SEKSP-ve (tatimet, pagesat sociale, grantet...);
- Fokusi te çështjet specifike të sektorit publik të nënvizuara si me rëndësi të veçantë nga ekspertët e Shteteve Anëtare dhe palët e interesit të SEKSP-ve. Kontribut për diskutimet e ardhshme;
- Trajtimi kontabël në rregullat SNKSP/SNRF/vetë Komisionit, Shtete Anëtare të përzgjedhura, ESA/GFS;
- Rrugët e mundshme që mund të ndiqen për SEKSP-të në të ardhmen dhe argumentet pro dhe kundër tyre.

Grupi i Punës i Komisionit Evropian (Eurostat) për SEKSP

- <http://ec.europa.eu/eurostat/web/government-finance-statistics/government-accounting>

CIRCABC depository:

- <https://circabc.europa.eu/w/browse/8b9f731d-4826-4708-9069-5f65a9edc9bf>